

Tweejarige opleiding tot hulpverlener bij alcohol- en drugproblemen (2012-2013)

In samenwerking met de Vlaamse Vereniging van Behandelingscentra en Verslaafdenzorg (VVBV)

De opleiding start op 21 februari 2012.

De tweejarige opleiding bestaat uit verschillende modules waarin theorie, vaardigheden en supervisie aan bod komen. Verspreid over 2 jaar zijn er 24 dagen vaste modules, 2 dagen keuzemodules (in het tweede jaar) en 4 dagen supervisie. Belangrijke topics zijn onder andere: motiverende gespreksvoering, terugvalpreventie, productinfo, dubbele diagnose, deontologie en beroepsgeheim, werken met andere culturen, genderspecifieke aspecten van middelenmisbruik, omgaan met verslavingsgedrag...

Waar • VAD, Vanderlindenstraat 15, 1030 Brussel

Doelgroep • hulpverleners werkzaam in gespecialiseerde centra voor problematisch middelengebruik en hulpverleners die op regelmatige basis werken met cliënten met een alcohol-, drug- en/of medicatieproblematiek.

Aantal deelnemers • minimum 12 en maximum 16; we houden de groep bewust klein om de interactie tussen cursisten en docenten en tussen cursisten onderling te bevorderen.

Cursusuren • van 9.30 u tot 12.30 u en van 13.30 u tot 16.30 u, onthaal met koffie vanaf 9.15 u

Prijs • VAD-leden 375 euro/niet-leden 450 euro per cursusjaar (inclusief vormingsmappen, alle supervisies, koffie, broodjeslunch); u moet niet op voorhand betalen; na de uiterste inschrijvingsdatum ontvangt u een schriftelijke bevestiging van deelname, met wegbeschrijving naar VAD en de factuur.

Opleidingscheques • VAD aanvaardt geen opleidingscheques.

Betaald educatief verlof • sommige werknemers komen in aanmerking voor betaald educatief verlof. Dit betekent dat de werkgever de loonkosten voor de dagen waarop de werknemer afwezig is, deels recupereert bij de overheid. Voor de openbare sector (leraren, federale-, gewest- en gemeenteambtenaren) gelden andere regelingen en voorwaarden. U informeert zich hierover het best bij uw werkgever.

Voor een volledig overzicht van de modaliteiten raden we u aan uw sociaal secretariaat of de FOD Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg te contacteren (T 02 233 47 02 of 02 233 49 06, E educatief.verlof@werk.belgie.be).

Accreditering • wordt aangevraagd

Coördinatie en meer info

- Gilles Geeraerts, T 02 422 03 73, E gilles.geeraerts@vad.be
- Kathleen Raskin, T 02 423 03 31, E kathleen.raskin@vad.be

Inschrijven • De tweejarige opleiding is volzet

Meer info

Anne De Jaeghere, T 02 423 03 57, E anne.dejaeghere@vad.be

PROGRAMMA EERSTE CURSUSJAAR

Vaste modules			
21 februari 2012			
voormiddag	Inleiding en voorstelling deelnemers	Kennismaking met de cursisten en hun werksituatie Toelichting over de opleiding en de verwerkingsopdracht Praktische afspraken rond opleiding, supervisie en administratie	Gilles Geeraerts en Kathleen Raskin stafmedewerkers hulpverlening, VAD, Brussel
namiddag	Hulpverleningslandschap: situering van preventie, hulpverlening, justitie en beleid	Inventaris van het huidige hulpverleningsaanbod Verschillende interventies per fase van gebruik Preventie en repressie vooral vanuit hulpverleningsperspectief (de 'grijze zone'): vroeginterventie, samenwerking drughulpverlening-justitie Consequenties voor de eigen werksituatie Schets van de verschillende theoretische denkkaders	Gilles Geeraerts en Kathleen Raskin stafmedewerkers hulpverlening, VAD, Brussel
29 februari 2012			
voormiddag	Basisinfo	Begrippenkader, ontstaansfactoren, fasen, evolutie Kenmerken van cliënten, cijfers, polytoxicomanie, gender	Gilles Geeraerts en Kathleen Raskin stafmedewerkers hulpverlening, VAD, Brussel
namiddag	Productinfo	Informatie over de verschillende middelen en hun werking: effecten en symptomen, wijze van gebruik, terminologie, straatnamen, straatwaarde en kostprijs, geschiedenis en tendensen... Visuele voorstelling van de producten Eigen kennis van de producten actueel houden via websites, EWS	Dr. Cathy Matheï Free Clinic, Antwerpen
7, 14, 20 maart en 10 april 2012			
8 dagdelen	Motiverende gespreksvoering	Theoretische achtergronden (Prochaska, DiClemente en Miller) Cirkel van gedragsverandering Toepassing van de cirkel van gedragsverandering op casussen Het achterliggende gedachtegoed van het model De gesprekstechnieken toepassen Herkennen van en anticiperen op valkuilen in het motiverend werken met eigen cliënten Klemtoon op attitudevorming en vaardigheden	Bart Demunster PC Sint-Jan Baptist, Zelzate Gunter De Kinder projectmedewerker Link- De Wissel en privé psycholoog/psychotherapeut

24 april 2012			
voormiddag	Omgaan met verslavingsgedrag	Kenmerken van verslavingsgedrag (o.a. junkiesyndroom) Tips voor het omgaan met verslavingsgedrag Attitudes en persoon van de hulpverlener Implicaties van verslavingsgedrag voor het hulpverleners	Leen Spelier orthopedagoge/ psychotherapeute, TG De Kiem, Gavere
namiddag	Justitie	Overzicht van de verschillende maatregelen via dewelke justitiële cliënten in de alcohol- en drughulpverlening kunnen terecht komen De verschillende actoren en niveaus binnen justitie	Karl Van Cauwenberghe onderzoeksrechter, Antwerpen
10 mei 2012			
voormiddag	Deontologie en beroepsgeheim	Maatschappelijke rol van de hulpverlening Spanningsveld vertrouwensrelatie/controleren Beroepsgeheim: wetgeving, visie en toepassingen van beroepsgeheim in de drughulpverlening Beroepsethiek: ethische vragen formuleren en bediscussiëren Ook naar collega's toe: relaties met cliënten, gebruik door collega's...	Joke Gabriël Het Veerhuis/MSOC, Leuven
namiddag	Hulpverlening bij alcoholproblemen	Specifieke aspecten van hulpverlening bij alcoholproblemen Medische en farmacologische aspecten van detox en ontgiftingsschema's Chronische alcoholproblematiek, Korsakoff, rehabilitatie Cijfergegevens rond alcohol in de hulpverlening (o.a. leeftijdscategorieën, verdeling over werksoorten)	Dr. Hendrik Peuskens PK Broeders Alexianen, Tienen
najaar 2012			
2 dagdelen	Harm reduction: schadebeperkende en laagdrempelige hulpverlening	Definitie van laagdrempelig werken en harm reduction Inhoud en vorm van verschillende laagdrempelige projecten De plaats van substitutie in verschillende projecten Voorwaarden om laagdrempelig te kunnen werken Toepassingen op casussen uit eigen werkveld	NN

6 dagdelen	Terugvalpreventie	Theoretische achtergronden Klemtoon op attitudevorming en vaardigheden Het proces van terugval Op een gestructureerde manier een terugvalpreventieplan opmaken Gesprekstechnieken om constructief om te gaan met terugval Toepassen van gesprekstechnieken	Robrecht Keymeulen klinisch psycholoog/ staffunctionaris behandeling, De Sleutel, Gent
2 dagdelen	Psycho-educatie bij problematisch middelengebruik	Voorbeelden en opzetten van psycho-educatie en gezondheidsvoorlichting Het belang ervan voor cliënten en de dichtst betrokkenen	Gilles Geeraerts stafmedewerker hulpverlening, VAD, Brussel
Data en plaats in overleg			
4 dagdelen	Supervisie (data en plaats in overleg)	Eigen persoon als hulpverlener centraal kunnen stellen in de bespreking van de omgang met cliënten Realistisch kunnen aangeven waar de eigen kwaliteiten liggen Beperkingen in functioneren kennen en deze in werkpunten kunnen formuleren Eigen evolutie duiden Op een gepaste manier collega's bevragen en feedback geven	Gilles Geeraerts en Kathleen Raskin stafmedewerkers hulpverlening, VAD, Brussel
Totaal: 30 dagdelen of 15 dagen			

PROGRAMMA TWEEDE CURSUSJAAR

Vaste modules (de data delen we mee op het einde van het eerste jaar)		
2 dagdelen	Effecten van druggebruik op het menselijk lichaam	Medische gevolgen en risico's van middelengebruik Farmacologie van de middelen/basisprincipes van detox Biologische en farmacologische aspecten van craving Fysiologische en neurobiologische inwerking van middelen op het lichaam Beknopt overzicht van voorgeschreven medicatie
2 dagdelen	Screening, intake en diagnostiek bij problematisch middelengebruik	Het belang van een gestructureerde intake en diagnostiek voor (be)handelingsplannen en evaluatie Intake: als eerste interventie, eerste opvang, hoe uitgebreid (één gesprek of procedure), wie doet het, wat wordt meegenomen naar behandeling, hoe krijg je mensen binnen en hoe hou je ze? Diagnostiek: differentiëren naargelang setting en visie, waar en wanneer gebeurt diagnostiek, de verschillende manieren van diagnosticeren, welke testen zijn er, waar kan je ermee leren werken, kritische bedenkingen Vroegdetectie
2 dagdelen	Diversiteit in alcohol- en drughulpvoorzieningen	Het begrip diversiteit: hoe ermee omgaan als hulpverlener, interculturele vaardigheden Knelpunten in de begeleiding van allochtone cliënten en een aantal verklaringsgronden hiervoor De betekenis van druggebruik in een aantal andere culturen Intercultureel team/interculturele werking Kennis van de immigratiestromen, het eigene van de generaties
2 dagdelen	Evidence based werken in de verslavingszorg	Theoretische achtergronden bij evidence-based werken Een overzicht van bestaande evidence-based richtlijnen en meetinstrumenten Het zoeken naar een antwoord op klinische vragen in wetenschappelijke literatuur en evidence-based richtlijnen
6 dagdelen	Contextgericht werken met problematisch middelengebruik	Theoretische achtergronden Klemtoon op attitudevorming en vaardigheden Het belang van werken met de context bij problematisch middelengebruik De verschillende modellen om te werken met de context In casusmateriaal de context van de gebruiker herkennen en in de begeleiding betrekken
6 dagdelen	Dubbelediagnoseproblematiek in de verslavingszorg	Psychiatrische ziektebeelden die frequent voorkomen bij middelengebruik Specifieke noden van cliënten met een dubbele diagnose Theoretische achtergronden/implicaties voor behandeling Integratie psychiatrische en pedagogische aanpak Mogelijkheden en beperkingen van verschillende settings
2 dagdelen	Bespreking verwerkingsopdracht	Geheel van persoonlijke verwerkingsopdrachten bij specifieke onderdelen van de opleiding

4 dagdelen	Supervisie (data en plaats in overleg)	De eigen persoonlijke benadering van de cliënt en de drugproblematiek Beroepsdeontologische onderwerpen Op een realistische wijze aangeven waar de eigen kwaliteiten liggen Eigen beperkingen in functioneren aangeven en formuleren hoe eigen tekorten kunnen veranderen Een eigen visie op gebruik, verslaving en behandeling ontwikkelen en presenteren Medesupervisanten ondersteunen <i>Supervisie gebeurt in kleine groep en er zijn ook taken aan verbonden</i>
Keuzemodules		
Keuze uit 4 dagdelen met uitzondering van de vorming Europ-ASI die bestaat uit 6 dagdelen		<ul style="list-style-type: none"> - Europ-ASI: 6 dagdelen - Van gedwongen naar vrijwillige hulpverlening: 2 dagdelen - Werken met minderjarigen: 4 dagdelen - Sociale vaardigheidstraining bij problematisch middelengebruik: 2 dagdelen - Begeleiden van ouders met druggebruikende kinderen: 4 dagdelen - (Semi-)residentieel werken met groepen: 4 dagdelen
Totaal: 30 dagdelen of 15 dagen		

Keuzemodules: meer info		
6 dagdelen	Europ-ASI	Leren afnemen en scoren van de Europ-ASI op een betrouwbare en valide manier Inzicht verwerven in de structuur van de Europ-ASI en de handleiding Inzicht verwerven in de mogelijkheden van de Europ-ASI Feedback van het interview naar de cliënt Handelplan en de plaats van de Europ-ASI Europ-ASI en de samenhang met motiverend werken
2 dagdelen	Van gedwongen naar vrijwillige hulpverlening	Een hulpverleningsrelatie aangaan met een cliënt die door een juridische, gerechtelijke maatregel gedwongen wordt om in behandeling te komen: handvatten, tips, uitwisseling en oefeningen
4 dagdelen	Werken met minderjarigen	De problematiek van de minderjarige druggebruiker De jeugdcultuur van de minderjarige druggebruiker Hulpverleningsrelatie met een druggebruikende jongere Therapeutische programma's: individueel-groepsprogramma/ambulant-residentieel
2 dagdelen	Sociale vaardigheidstraining bij problematisch middelengebruik	Belang/nut van sociale vaardigheidstraining in de behandeling van problematisch middelengebruik Belangrijk aspect binnen terugvalpreventie Methodiek van aanleren/versterken van actieve en reactieve sociale vaardigheden Introductie in het zelf geven van sociale vaardigheidstraining aan de hand van ervaringsgericht leren en voorbeelden uit de praktijk
4 dagdelen	Begeleiden van ouders met druggebruikende kinderen	Methodische aandachtspunten, gesprekstechnieken en -onderwerpen die ondersteunend werken naar ouders, zowel voor een individueel gesprek als voor een groepsaanbod Knelpunten en valkuilen die het begeleiden van ouders bemoeilijken Interactief werken met de ervaringen en casussen die de deelnemers aanbrengen.
4 dagdelen	(Semi-)residentieel werken met groepen	Het belang van het werken met een behandelklimaat in een residentiële setting Kennis en inzicht Mogelijkheden en beperkingen De samenhang tussen het behandelklimaat, de groepsdynamiek en de eigenheid van de middelenmisbruikende cliënt